

INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 339.5

ВПЛИВ ТОРГІВЕЛЬНОЇ ВІЙНИ МІЖ США ТА КИТАЄМ НА РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В АЗІЙСЬКОМУ РЕГІОНІ

Ольга Дон; Єгор Беляєв

*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончар,
Дніпро, Україна*

Резюме. Наведено та проаналізовано динаміку показників зовнішньої торгівлі між США та Китаєм за період 2000–2021 рр. (експорт, імпорт, частка Китаю та країн АСЕАН в імпорті США, частка телекомунікаційного обладнання в імпорті США). Встановлено, що в США та Китаї, але особливо в США, саме політика, а не економічні інтереси домінують у розвитку двосторонніх відносин. Зазначено, що країни АСЕАН є дуже чутливими до змін у торгівлі Азійсько-Тихоокеанського регіону, а Південно-Східна Азія має довгу історію торговельних «шоків». Встановлено, що торговельна війна призвела до значних збитків для обох економік, наслідки двосторонньої торгової суперечки США–Китай мають кілька форм, торгова напруженість між США та Китаєм зберігається, а її вплив виходить за межі поточного періоду. Визначено, що В'єтнам має найкращу позицію для отримання вигоди від торгівлі та інвестицій. Передбачається, що нова промислова політика Китаю підсилює заміну вітчизняних на імпортні ресурси у виробничому ланцюжку постачання, крок, який завдасть шкоди експортерам частин і компонентів з АСЕАН, таким, як Таїланд і Малайзія. Китайсько-американський торговельний спір повністю змінив екологію міжнародної торгівлі. Тепер загроза тарифів стала інструментом переговорів для бізнесу та ширших цілей. Навіть якщо Китай і Сполучені Штати нарешті досягнуть торговельної угоди, за оцінками, принаймні деякі додаткові тарифні заходи, запроваджені Вашингтоном щодо імпорту з материка, будуть діяти протягом тривалого часу. Насправді, навіть якщо Сполучені Штати погодяться скасувати тарифи в даний момент, якщо в майбутньому виникнуть проблеми з виконанням домовленостей, досягнутих двома сторонами, немає гарантії, що така ж тактика не буде повторена. Оскільки ініціативу «Один пояс, один шлях» визнають і впроваджують у все більше і більше країн, Китай вже може певною мірою переоцінити важливість економічних і торговельних відносин зі Сполученими Штатами. Насправді Китай не отримав такої великої вигоди, як здається, від своїх економічних і торговельних відносин зі Сполученими Штатами: торговельний дефіцит спонукав емісію доларів, і Сполучені Штати отримали велику суму міжнародного сеньйоражу. Що стосується зовнішньої торговельної політики США, то вона й надалі буде спрямована на підтримку, просування та захист національних виробників на світових ринках.

Ключові слова: зовнішня торгівля, торговельна війна США–Китай, АСЕАН, двостороння торгівля.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01.092

Отримано 03.01.2023

УДК 339.5

IMPACT OF THE TRADE WAR BETWEEN THE USA AND CHINA ON THE DEVELOPMENT OF FOREIGN TRADE IN THE ASIAN REGION

Olha Don; Yehor Beliaiev

Oles Honchar Dnipro National University, Dnipro, Ukraine

Summary. *The article presents and analyzes the dynamics of foreign trade indicators between the US and China for the period 2000–2021 (exports, imports, the share of China and ASEAN countries in US imports, the share of telecommunications equipment in US imports). It is established that in the USA and China, but especially in the USA, it is politics and not economic interests that dominate the development of bilateral relations. It is noted that ASEAN countries are very sensitive to changes in the trade of the Asia-Pacific region, and Southeast Asia has a long the history of trade «shocks». It is established that the trade war has led to significant losses for both economies, the consequences of the US-China bilateral trade dispute take several forms, trade tensions between the US and China persist, and its impact extends beyond the current period. It has been determined that Vietnam is best positioned to benefit from trade and investment. China's new industrial policy is expected to increase the substitution of domestic for imported inputs in the manufacturing supply chain, a move that will hurt ASEAN parts and component exporters such as Thailand and Malaysia. The China-American trade dispute has completely changed the ecology of international trade. Now the threat of tariffs has become a bargaining tool for business and broader goals. Even if China and the United States finally reach a trade deal, at least some of the additional tariff measures imposed by Washington on imports from the mainland are estimated to remain in place for a long time. In fact, even if the United States agrees to remove the tariffs now, and if there are problems in the future with the implementation of the agreements reached by the two sides, there is no guarantee that the same tactics will not be repeated. Since the Belt and Road Initiative is recognized and implemented in more and more countries, China may already to some extent overestimate the importance of economic and trade relations with the United States. In fact, China has not benefited as much as it seems from its economic and trade relations with the United States: the trade deficit has encouraged the emission of dollars, and the United States has gained a large amount of international seigniorage. As for the US foreign trade policy, it will continue to be aimed at supporting, promoting and protecting national producers in world markets.*

Key words: *foreign trade, US-China trade war, ASEAN, bilateral trade.*

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01.092

Received 03.01.2023

Постановка проблеми. Провідною рушійною силою економічного розвитку у ХХІ столітті стала міжнародна торгівля, яка збільшилася у масштабах й зазнала змін під впливом провідних тенденцій глобалізації, лібералізації та протекціонізму. Однією з форм протекціонізму є торговельна війна, яка виникає, коли одна країна відповідає іншій, підвищуючи імпортні мита або встановлюючи інші обмеження на імпорту іншої країни. Торговельна війна, яка виникає між двома найбільшими економіками світу, несе за собою глобальну реструктуризацію системи світової торгівлі. Значною мірою це може вплинути на зовнішню торгівлю в азійських країнах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання подальшого розвитку міжнародної торгівлі в Азійському регіоні привертає багато уваги зарубіжних вчених, політиків та громадських діячів. Дослідження у цій сфері активно проводять: К.Вебстер, Д.Роджерс, Б.Сан, Ч.Ліан, Ж.Зоїє, Х.Люї та інші. Наукові праці вони присвячують виявленню тенденцій у світовій торгівлі в умовах торговельної війни між США та Китаєм, аналізу перспектив розвитку торгівлі азійських країн в цих умовах, плюси та мінуси для них.

Метою дослідження є оцінювання змін у зовнішній торгівлі країн азійського регіону до та після початку торговельної війни США та Китаю.

Постановка завдання. Для досягнення зазначеної мети поставлено та вирішено такі завдання: розраховано й проаналізовано динаміку двосторонньої торгівлі США та Китаю 2000–2021 років, динаміку зміни частки Китаю та південно-західних країн Азії в імпорті США 2000–2021 рр., частка Китаю та інших країн Азії в імпорті телекомунікаційного обладнання США 2015–2021 роки. Методологічну основу дослідження складає комплекс заходів наукового пізнання, серед яких: функціональний аналіз та синтез, метод індукції, системний підхід та статистичний метод.

Виклад основного матеріалу. Торговельна війна призвела до значних збитків для обох економік. У 2018–2019 рр. імпорт США з Китаю впав на 16,3% до рівня, якого не було з 2013 р., а експорт до Китаю впав на 11,5% до рівня 2011 р. Торговля (особливо американський експорт) відновилася у 2021 р., але імпорт зріс лише до рівня 2017 р. (рис. 1). Дворічна торговельна угода «Фаза І», яка діяла з січня 2020 р. до грудня 2021 р., встановила нереалістично високі цілі на галузевому рівні щодо вартості китайського імпорту зі США. Вона передбачувало не досягла цих цілей, незважаючи на різке зростання китайського сільськогосподарського імпорту зі США, але, що важливіше, ця керована торгова угода не робить жодних кроків для врегулювання чи відновлення стабільного торгового партнерства. В обох країнах, але особливо в США, політика, а не економічні інтереси домінують у розробленні політики щодо двосторонніх відносин. Найбільше у світі (і з 2000 р. найшвидше розвивається) двостороннє торговельно-інвестиційне партнерство саме по собі не загрожує, але його подальше розширення, безумовно, під питанням.

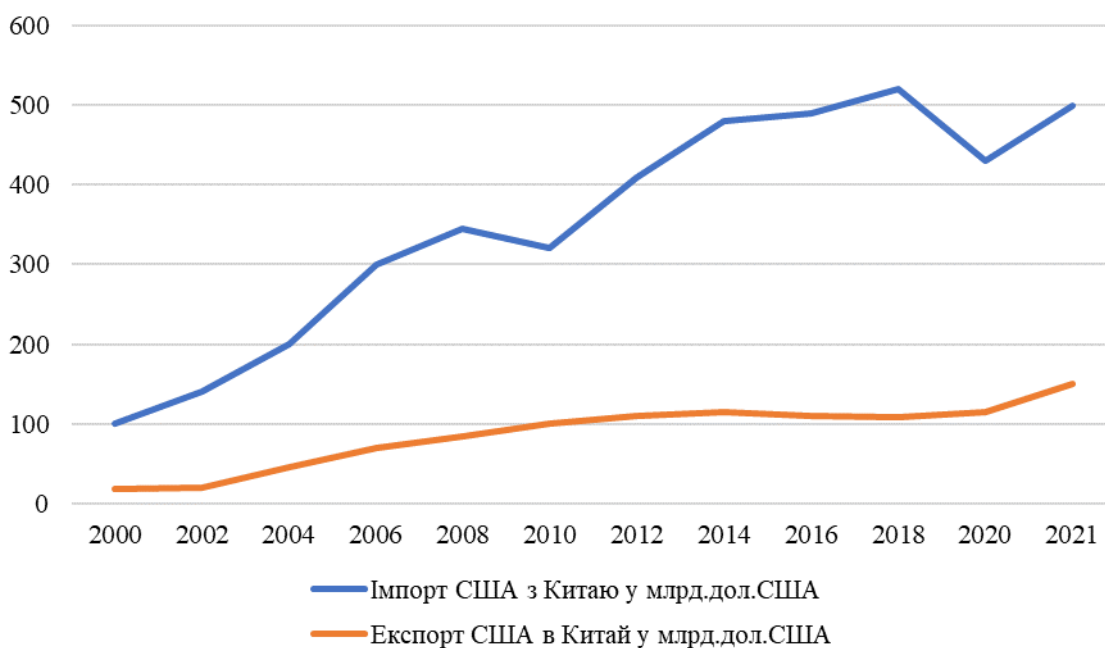

Рисунок 1. Динаміка двосторонньої торгівлі США–Китай, млрд дол. США [1]

США та Китай є величезними торговельними державами, які мають право вибирати політику, що максимізує внутрішню вигоду. Але які наслідки цієї суперечки для решти Азійсько-Тихоокеанського регіону, де дії цих країн зводяться до зовнішніх змін у торгівлі, цінах та інвестиційних стимулах?

Зокрема, країни АСЕАН чутливі до змін у торгівлі Азійсько-Тихоокеанського регіону. Південно-Східна Азія має довгу історію торговельних «шоків» з Північно-Східної Азії, що призвело до значних змін у регіональних порівняльних перевагах і

зростанні. У 1980-х роках після Plaza Accord бум іноземних інвестицій став катализатором експортно-орієнтованої індустріалізації в регіоні. Згодом зростання «відкритих дверей» і торговельний бум Китаю спричинили значне збільшення експорту природних ресурсів на додаток до створення багатьох нових можливостей для участі в глобальному ланцюжку створення вартості. Регіон АСЕАН сьогодні виявляється вразливим до наслідків двосторонньої суперечки, яка загрожує зменшити активність GVC і сприяти повторному закріпленню, тим самим послаблюючи важливу основу регіонального економічного зростання.

Наслідки двосторонньої торгової суперечки мають кілька форм. По-перше, на Китай і США разом припадає понад 35% світового ВВП, тому, оскільки торговельні та інвестиційні конфлікти зменшують зростання в обох країнах, ми маємо очікувати уповільнення світового економічного зростання (повна міра цього падіння була затьмарена covid) пов'язані зміни з 2020 р. і стануть зрозумілими лише після того, як пандемія відступить. По-друге, Китай і США є найбільшими напрямками експорту для більшості країн АСЕАН, і значна частина того, що регіон експортує до Китаю, згодом потрапляє в китайсько-американську торгівлю після подальшої обробки або складання. Таким чином, скорочення двосторонньої торгівлі каскадом повертається до Південно-Східної Азії через регіональні ланцюги поставок. По-третє, що більш позитивно, відбулося певне витіснення виробництва та інвестицій з Китаю, причому найбільший вплив відчули регіональні торгові партнери. У 2018–2020 рр. частка АСЕАН у вартісному імпорті США зростає на 2,6%, на стільки ж скоротилася частка Китаю. Кожна з великих і залежних від торгівлі економік АСЕАН, за винятком Філіппін, зафіксувала збільшення своїх часток імпорту США (рис. 2).

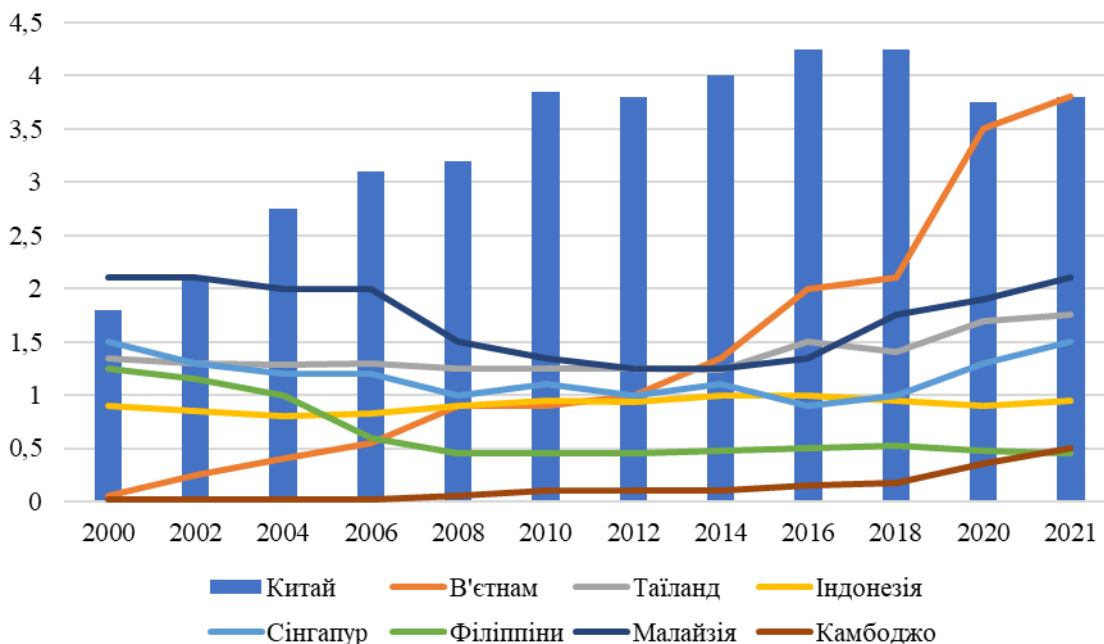

Рисунок 2. Частка Китаю та Південно-західних країн Азії в імпорті США, % [2]

Новини аж ніяк не погані. В'єтнам, на наш погляд, має найкращу позицію для отримання вигоди від торгівлі та інвестицій. Звичайно, вона зазнала найбільшого зростання торгівлі та прямих іноземних інвестицій. Його частка в імпорті США, яка вже стрімко зростає, підскочила з 1,9% у 2018 р. до 3,4% у 2020 р. У той час як частка Китаю в імпорті телекомунікаційного обладнання (зокрема мобільних телефонів) США впала з піку в 61,5%

у 2018 році до 52,8% у 2020 році, частка В'єтнаму зросла з 5,2% до 14% за той самий період (рис. 3). Лише з 2020 до 2021 рр. В'єтнам піднявся на п'ять сходинок у світовому рейтингу надходжень прямих іноземних інвестицій, приєднавшись до топ-20 [3].

В'єтнам може бути винятком у Південно-Східній Азії, оскільки його власні реформи створили «приємне місце» відкритості для прямих іноземних інвестицій з низькою вартістю робочої сили. Не зовсім зрозуміло, чи можуть інші економіки регіону розраховувати на велику користь від двостороннього конфлікту. Уповільнення світового економічного зростання підірватиме інвестиції та зростання робочих місць у всьому світі. Країни, тісніше пов'язані в зосереджені на Китаї ланцюги поставок, які виробляють для світового ринку, швидше за все, постраждають, по-перше, через загальне уповільнення зростання торгівлі, а по-друге, через власні зусилля Китаю приручити свій виробничий ланцюг поставок. Зокрема, у роки президентства Д. Трампа спостерігалися статичні або знижувальні значення та частки імпорту телекомунікаційного обладнання США від традиційно динамічних експортерів, таких, як Таїланд і Малайзія, як можна побачити на рис. 3.

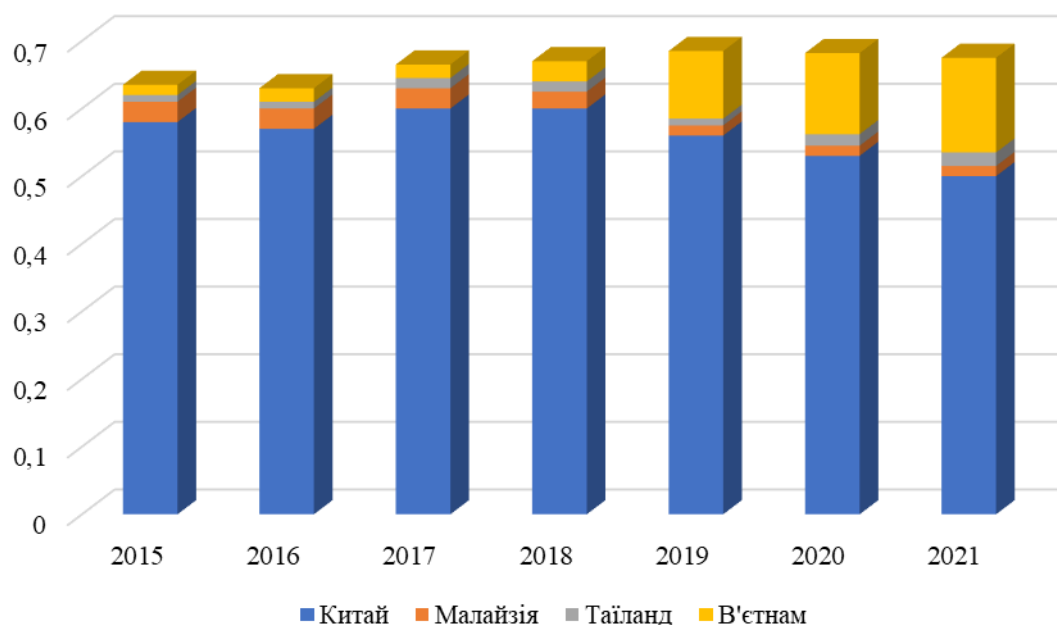

Рисунок 3. Частка в імпорті телекомунікаційного обладнання США, % [4]

Оскільки торгова напруженість між США та Китаєм зберігається, її вплив також виходить за межі потоків поточного періоду. Сильна спадкоємність політики від Д. Трампа до Д. Байдена додала імпульсу політичним ініціативам в обох країнах, які загрожують упередженню внутрішніх ринків у закупівлях, укладанні контрактів і комерційній практиці, наприклад політики «Зроблено в Китаї 2025» і «Купуй американське» для федеральних закупівель. Останній встановлює мінімальні вимоги до внутрішнього вмісту для федеральних державних закупівель і наразі планується подальше посилення. «Зроблено в Китаї до 2025 року» та її новітнє вираження, так звана стратегія подвійного обігу, спрямована на перехід Китаю від економіки, орієнтованої на експорт та інвестиції, до економіки, що базується на технологіях та інноваціях, і «зменшити ризики, пов'язані із залежністю від імпорту». Така політика підтримки є політично привабливою та, мабуть, розглядається в кожній країні як така, що приносить переваги, включаючи сприйняті політичні дивіденди та знижений ризик, які перевищують їхні економічні витрати. У випадку Китаю нова промислова політика

підсилює заміну вітчизняних на імпортні ресурси в виробничому ланцюжку постачання, крок, який завдасть шкоди експортерам частин і компонентів з АСЕАН, таким, як Таїланд і Малайзія.

Висновки. Безумовно, не можна очікувати, що політика повторної підтримки в Китаї та США збільшить експортний попит із третіх країн через диверсифікацію міжнародного ланцюжка поставок. Ця політика створює стимули для заміни національного виробництва всім імпортом незалежно від джерела. Тож треті країни, чий експорт залежить від потужності Азіатсько-Тихоокеанської торговельної системи, можуть виявити, що довготерміновий відкат взаємозалежності між Китаєм і США, якщо він станеться, не повинен перетворюватися на збільшення можливостей для торгівлі з обома країнами. Поки США та Китай тримають свою двосторонню торгівлю заручниками інших політичних цілей, країни, що розвиваються в їхніх найближчих економічних орбітах, неминуче стикатимуться з обмеженими можливостями для спеціалізації, а, отже, і для зростання.

Conclusions. Of course, cannot be expected that the re-support policies in China and the US are to increase export demand from third countries through the diversification of the international supply chain. This policy creates incentives to replace domestic production with all imports regardless of source. So third countries whose exports depend on the strength of the Asia-Pacific trading system may find that the long-term rollback of interdependence between China and the US, if it happens, should not translate into increased trade opportunities with both countries. As long as the US and China hold their bilateral trade hostage to other political goals, the developing countries in their immediate economic orbits will inevitably face limited opportunities for specialization and therefore growth.

Список використаних джерел

1. Двостороння торгівля США-Китай. Бюро перепису населення США: веб-сайт. URL: <https://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5700.html> (дата звернення: 28.12.2022).
2. Частка Китаю та Південно-західних країн Азії в імпорті США. Офіс торгового представництва США: веб-сайт. URL: <https://ustr.gov/countries-regions/southeast-asia-pacific/association-southeast-asian-nations-asean> (дата звернення: 29.12.2022).
3. Інвестиційна статистика. ЮНКТАД 2021: веб-сайт. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2021_en.pdf (дата звернення: 30.12.2022).
4. Частка в імпорті телекомунікаційному обладнанні США. Торгівельна Економіка: веб-сайт. URL: <https://tradingeconomics.com/united-states/imports-of-telecommunications-equipment> (дата звернення: 30.12.2022).

References

1. Dvostoronnia torhivlia ssha-Kytai. Biuro perepysu naseleння ssha. [US-China Bilateral Trade. US Census Bureau]. URL: <https://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5700.html> (accessed: 28 December 2022).
2. Chastka Kytaiu ta Pivdenno-zakhidnykh krain Azii v importi ssha. Ofis torhovoно predstavnystva ssha. [Share of China and Southwest Asian countries in US imports. Office of the US Trade Representative]. URL: <https://ustr.gov/countries-regions/southeast-asia-pacific/association-southeast-asian-nations-asean> (accessed: 29 December 2022).
3. Investytsiina statystyka. Yunktad 2021. [Investment statistics. UNCTAD 2021]. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2021_en.pdf (accessed: 30 December 2022).
4. Chastka v importi telekomunikatsiinomu obladnanni ssha. Torhivelna Ekonomika. [Share in the import of telecommunications equipment of the USA. Trade Economy]. URL: <https://tradingeconomics.com/united-states/imports-of-telecommunications-equipment> (accessed: 30 December 2022).